

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) homár a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 5 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitóléti cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A „Kolozsvár“-nak.

A kormány erdélyrészi hírlapjai
engem már tizenhét év óta szidalmaz-
nak. Mindeniknek volt annyi esze, hogy
ne ingyen teljesítse ezt a különös fel-
adatot. Az eredmény az, hogy a szer-
kesztő urak édegettek; én pedig nem
vesztettem el azok rokonszenvét és be-
csülését, a kiknek ítéletére és érzelmeire
sulyt fektetek.

Kelt Budapesten, 1897. febr. 18.

Bartha Miklós.

A sajtószabadság.

A ki közviszonyaink fejlődését figye-
lemmel kíséri, annak feltétlenül észre
kellett vennie azt a bizonyos foku ide-
ges aggodalmat, mely a sajtó munkásai
körében az utóbbi napokban kifejezésre
jutott.

Ez az aggodalom alkalmas arra,
hogy a sajtószabadság kérdése felé
terelje a magyar közvélemény utóbbi
időben más kérdések által feleslegesen
szokat zaklatott figyelmét, de semmi-
esetre sem alkalmas annak igazolására,
hogy a sajtószabadság integritása iránt
az u. n. illetékes tényezők feltétlen és
kétséghelytelenül tiszteltet tanusi-
tanak.

Az ennek ellenkezőjét demonstráló
jelenségek meglehetősen nagy száma-
s látásukra azt a szomorú tanúságot
kell merítenie minden objectív szemlé-
lőnek, hogy a szabadelvűség aegise alatt
uralkodó kormányrendszer által elju-
tottunk közszabadságaink megfogya-
kozásának ama pontjára, a melynél már
a sajtószabadság sincs többé hábori-
talan biztonságban.

Pedig a sajtószabadságot még Tisza
Kálmán sem merte bántani. Nem írjuk
ezt fel különös érdemül a taktikák
nagy mesterének, mért jól tudjuk, hogy
tartozkodása nem a sajtó szabadságá-
nak tiszteletéből vette eredetét, hanem
a bihari táblabíró ama mindent ki-
csinyló elfogultságában alapult, a mely
bismarki allurókat fitogtatva, csak
nyomdáfestékekkel beszennyezett papir-
nak tekintette a szabad sajtó termékeit.
De constataálnunk kell, hogy a geszti

földesur husz éves uralma alatt, elte-
kintve egy pár szörványos esettől. A
sajtó szabadság kiméletben részesült. A
Wekerle-kormány azonban egyszerre két
oldalról is megtámadta sajtószabadságot.
Egyfelől egy inkább ügyes, mint tisz-
tességes manőverrel, a hozzáférhető po-
litikai lelkiismeretek kisajátításával
megapasztotta a független közvélemény
organumait, másfelől a politikai üldö-
zés addig ismeretlen mértékét zudította
a függetlenségüket megőrzött elemek
fejeire.

A politikai perek Magyarországon
eddig ismeretlen száma kezdeményezte-
tett általa az ellenzéki sajtó minden
árnyalat ellen.

Kezdetben a nemzetiségi lapok fo-
gatták perbe oly mértékben, a milyen
hajtóvadászat jellegét adta a büntető
igazságszolgáltatás, e nemű megnyilat-
kozásának. Én már akkor láttam a ves-
zedelmet, mely a sajtóperek ily gyár-
szerűleg létesített láncolata által a
közhangulatnak a sajtó szabadsága irá-
nyában való animosítását fokozva, vé-
geredményében magát a sajtó szabadsá-
gát fogja megtámadni. És aggodalmam
nemsokára igazolást nyert azokban az
esküdttszéki verdiktekben, a melyek a
kormányynak nem tetsző ellenzéki pu-
blicistákra és más politikuskokra töme-
gesen mondták ki az elmarasztalást.

A Bánffy-kormány azóta aztán
nagy lépéseket tett az előde által tört
uton. S ma, midőn a 48-iki vívmányok
kivívása felszázados jubileumának
megülésére inti a nemzetet a hazafias
kegyelet parancsa, ott állunk, hogy
az ellenzékiek vadjával egyáltalán
nem illethető körök is constatatlnai
kezdik a veszélyt, mely 48 vívmányai-
nak legkiválóbbját: a sajtó szabadsá-
gát fenyegeti.

A kormány új bünvádi javaslatának
tervezete aggodalommal tölti el még
a Mikszáth Kálmán elnöklété alatt álló
„Budapesti Újságírók Egyesület“-ének
tagjait is, a kik közül Szűcs Pál, ki
maga is kormánypárti képviselő, elég
őszinte bevallani, hogy e részben a
multakkal szemben bizonyos foku visz-
szaesés, a reakcionárius irány térfogla-
lása kezd jelentkezni.

Ezt a vallomást megtette a „Pesti
Hírlap“ is, de a mameluk-lelkiismeret

háborgásának lecsendesítésére jónak
látta felállítani azt a tételt, hogy a
veszély nem felülről, hanem alulról fe-
nyeg.

Nem vitázunk laptársunkkal a fe-
lett, de constatáljuk, hogy legyen bár
igazsága ennek az állításnak, a hazug-
ságoknak azt a silány uralmát, mely
ma Magyarországon közéletét felett do-
minál, mi sem jellemzi inkább, mint az
tény, hogy a liberalizmus győztes esá-
tái által keltett hangulatban, akkor,
mikor állítólag a liberalizmus ereje
adott eddig nem ismert többséget, a
kormány híveinek, mikor kormánypárti
források szerint ez a hallatlan többség
a reakció vereséget jelenti, — maguk
a többség tagjai a sajtószabadság vesze-
delméről kénytelenek beszélni.

Legyen bár úgy, mint a „P. H.“
állítja, hogy a veszedelem tényleg alu-
ról jelentkezik, nem bizonyítja-e ez a
közszellem egy oly foku súlyedését, a
minő, ha valóban az volna a ma ural-
kodó liberalizmus, a minek hívei hirtet-
tik, bekövetkeznie soha nem lett volna
szabad? És nem degradálja-e e szemér-
metlen hazugsággá ez a tény azokata
hivalkodásokat, a melyekkel, a liberá-
lizmus jelszavaival ajkán, igyekezett le-
foglalni a hatalom a maga számára a
véleményeket?

De hát ki botrányozhatik meg
ezen? Hiszen ugyanezek a lapok úgy ir-
tak Tisza-Istvánnak nem régen e lap
terén is méltott beszédéről, mint a
mely a liberalizmusnak végre tartalmat ad? Mon-
datta legyen akár a meggondolatlan-
ság elszólalása, akár a cynismus nyers
őszintesége ezeket a szavakat, méltán
vethetjük fel elhangzásuk után azt a
kérdést: vajjon lehet-e mással, mint
megvetéssel honorálni azt a rendszert,
mely miután 20 éven át a hatalom
minden előnyét lefoglalta a maga szá-
mára a liberalizmus nevében, kénytelen
bevallani, hogy működése eredményeül
egyfelől a sajtó szabadságra veszedel-
mes közhangulat, másfelől az a tény
jelentkezik, hogy a hatalmi önzés ural-
mának igazolására szolgáló jelszavak-
hoz a tartalmat most keresik?!

V. A.

Politikai hir.

A szabadságharcz emlékünnepe.

Budapestről vett értesítés szerint teg-
napelőtt minisztertanács volt, mely
egyebek közt foglalkozott azzal az in-
dítvánnyal is, melyet Kossuth Ferencz
a mult héten a képviselőház elé ter-
lesztett, s a mely tudvalevőleg az
1848-iki alkotmány létrejövetelére s a
szabadságharcz félszáz-
ados évfordulójának nemzeti ün-
neppé való avatását czélozza.

A krétai háboru.

A tegnapi nap semmi szenzációs táy-
iratot nem hozott a háboru színhelyéről.

A legújabb tudósításaink a következők:

A helyzet Krétában nagyon nehezen kö-
zeledik a végkifejlet felé. Nagy oka ennek
a Görögország makacssága is. Most azon ta-
nácskoznak a nagyhatalmak, hogy mint le-
hetne Görögország önkényes akciójának mi-
nél előbb végét vetni. Ugy látszik abban
fognak megállapodni, hogy szigorú blokád-
dal kell körülzárni a görög kikötőket. A ha-
talmak nagyrésze mindenben egyetért.

Szaloniki, febr. 18.

A csapatoknak előnyomulása a
görög határ felé folyton tart. A ten-
geri haderő is utban van Görögor-
szág felé.

Athén, febr. 18.

Onon orosz követ a czár nevében
a görög flottillának haladéktalan visz-
szarendelését sürgetően tanácsolta.

Tizenhatezer fölkelő Kréta szige-
tén a görög csapatokkal egyesült. A
görög kormány 5000 sapkát és 1500
tisztii egyenruhát küldött a fölkelők ré-
szére Plataneába.

A Kanea előtt horgonyzó hadihajók
kormányaitól pontos utasítást kértek. Erre
azt a választ kapták, hogy a kormányok nem
teljesíthetik a kívánságukat. Az események
igen gyorsan követik egymást és minden
pillanat új helyzetet teremthet. Nem marad
tebát egyéb hátra, mint a hajóparancsno-
koknak arra való felhatalmazása, hogy szük-
ség esetén legjobb belátásuk szerint csele-
kedjenek.

A hatalmak egyetértése — egyelőre
még zavartalan. A német császár élére állt
a Görögország ellen megindított akciónak,

még pedig, mint határozottan állítják, Orosz-
ország teljes hozzájárulásával. Vimos császár
minden áron békét akar és azért haragszik
ugy Görögországra, a mely a háboru vesze-
delmét újból fedezi.

Athén, febr. 18.

Nemcsak a krétai kérdés, hanem a
keleti probléma is forduló, döntő ponthoz
jutott.

Érdekes sajtóper.

Kolozsvár, febr. 18.

E hó 22 én érdekes sajtóper lesz Ko-
lozsvárt. Törvényszéki elnök és ügyvéd fog-
nak egymással szemben állani, a mi unicum
a sajtó perek történetében. Pálffy Mihály m.-
vásárhelyi ügyvéd a sajtóban támadta a m.-
vásárhelyi tszéki elnököt, mely miatt ez sajtó-
pert indított.

Pálffy az inkriminált közleményeket egy
füzetben ki is nyomatta, mint külön lenyo-
matát a „Közérdek“ című m.-vásárhelyi lap.
„Botrány törvénykezésünkben“ című czikk
sorozatnak.

Az inkriminált passzusok a k. törvény-
székben észlelt állapotokról mondanak első
sorban kedvezőtlen bírálatot. Kritizálja az
elnöki felügyelet gyakorlati módját és eljárásait.

A marosvásárhelyi cukorgyár cégé be-
jegyzésénél az eljárás helyességét bírálja. A
járásbíró-ággal szemben tanúsított viselkedé-
sét is hibáztatja.

Kifakad a miatt, mert két szegény pol-
gártársat az elnök állítólag 31 napig tartott
ártatlanul fogságban.

Szótelennek mondja az elnököt a miatt,
hogy azt a börtön helyiséget, melyet Fabi-
nyi miniszter a rabokra nézve egészségtelen-
nek talált, az elnök berendeztettele telekkönyvi
irattárnak.

Hibáztatja az elnöknek azt az eljárását,
hogy a törvényszék egy szolgáját szorony
fedezet alatt czipellette Erzsébet városra azon
föltevéssél, hogy 30 frtos pipáját eltulajdo-
nította, holott a pipa megkerült, de nem a
szolga birtokából.

Egy külön czikk azért incrimináltatott,
mert abban az elnök által fõparancsnoki
állására tétetik nem kedvező észrevétel.

A sok incriminált passzus e hó 22-én
kerül végtárgyalásra.

Levél.

Udvarhely vármegye, alispánja: Ugron
János ellen megindított hajsza felett, a nagy
közönség méltó felháborodása mellett, újabb
jelét látja a miniszteri önkény eklatans meg-
nyilatkozásának.

AZ „ELLENZÉK“ TARCZÁJA.

1897 február 19.

Cymbeline.

Irtá: Shakspeare. Fordította: Rákosi Jenő.
Tanulmány E. KOVÁCS GYULÁTOTL.

Talán legjobb lesz mindjárt ama me-
senek adnunk rövid kivonatát, melyből Cym-
beline származott; s alkalmas rá rámutat-
nunk a pontokra, melyeknél a teremő ge-
nius a forrástól elhajlik; hol a mester a
nyers anyagot átgurja s az égi szikrától
forrongó agy, egy kopott, poros, szegény lég-
körből egészen új, fényes világot alkot.

Cymbeline, Boceacció második könyvé-
nek kilencedik novellájából születte. A
novella meséje röviden így:

Néhány oltas nagykereskedő vacsorál
együtt Párisban. Különböző tárgyakról foly-
tatott társalgás után, egyszer csak a honma-
radt feleségekre kerül a sor. A többség fri-
vol és bizalmatlan nyilatkozatokban tetszeleg
magának a hitvesi hűség és becsület fölött.
Csak a genuai Bernabó Lomellinó az egyet-
len, ki nem csak rendíthetetlenül bizik, de
sőt határozottan állítja is, meri, hogy az ő
saját Ginevráján tíz évi távollét után bármily
csábok, kísérek daczára is ingatlan hű ma-
rad, s nem győz betelni neje ellenállhatlan
bájjal magasztalásával. Ha, ha, ha! gunyosan
felkaczag erre egy piacenzai colléga, az még-
is furcsa megkülönböztetés lenne, hogy egye-
del a te Ginevrád bizza azon királyi kivált-
sággal, hogy hű és erényes legyen! Jámor-
nak, együgyűnek nevezi Bernabót, s iparko-
dik a többieket is meggyőzni a nők gyarló,
állhatlan természetéről. Sőt hetvenkedő gu-
nyolódásait azzal a kérdéssel teszi, hogy
ha ő — Ambrogiola — a Bernabó santis-
sima donnája, a dicődtett Ginevra közelébe
jutnátna: mint mindennél, épen úgy tőle
is elhozna a szűz övet. Bernabó fejte teszi
10,000 arany ellen. Heves szóváltás után

végre is fogadnak. Bernabó Párisban marad.
Feleségének nem ír egy betűt sem. A foga-
dásnak három hó alatt el kell dűlnie. A töb-
biek hiába igyekeznek közbelépni, a foga-
dást írásba foglalják és a kötés áll.

Ambrogiola, Génuaiba siet s meggyő-
ződik, hogy rendes uton czélját érnie leha-
tetlen. Cselt koholt tehát: Ginevrának egy
szegény ismerőnjét gaz terevei halójába von-
ja. E nő felkéri Ginevrát, hogy mivel mesze-
ze földre kell utaznia, egy feltett szekrényét
visszatéréséig fogadja szobájába, őrizze meg
magánál. E szekrényben Ambrogiola, Ginev-
ra hálókamrájába lopózkodik.

Éjjel a szekrényből kilép, gyertyát
gyújt s emlékebe vési a szoba egész beren-
dezését, képeit, bútortárat, mindent; sőt a
gyanútlan, mely álomba merült Ginevrának
fődetlen balkeblén megpillantja azt a néhány
aranyló selymes szőrszálat is, mely a félho-
mályban annyi ingerrel, oly csábítóan csillog
felé. Bizonyítékokkal ily dusan fölfegyver-
kezve, Párisban terem, s mint diadalmas
győző áll a férj, Bernabó elé. Lefesti előtte
a hálótérmet utolsó részecskéjéig, említi vé-
gűl a keesteli aranyos szőszakat a domboru
kebel szivodalán. Bernabó mintha tört üt-
tőnek szívőbe, elhalványodik, szava elhal,
lélekzete elakad — elveszti a fogadását
— s a tolvaj Ambrogiola beszeri a pénzt.

Bosszut lihegve siet haza Bernabó.
Mezei jószágán megállapodik s egyik cselédje
által nejét magához rendeli. S ugyanakkor
megparancsolja a cselédnek, hogy utközben
valamely félreeső magános tájon izgalom
nélkül kivégezze. Az érzékeny szívű cseléd
az elhatározó perczben Ginevra esdekletseire
meglágyul s azon feltét alatt, hogy világá
bujdosik, szabadon bocsátja s urát egy ha-
zavitt véres ruhadarabbal meggyőzi a vérpa-
rancs fontos végrehajtásáról.

Ginevra férfi ruhát ölt és egy kataláni
nemeselek — ki solymokát szállít a szultán
számára — szolgálatába szerződve, Alexan-
driába vitorláz. Ginevra igézetes lényé meg-
hódítja a szultánt, udvarába veszi s kinevezi
testőrsége parancsnokává.

Mint ilyen — kevés idő múlva — a

szultántól Aorbe küldetve, egy a világ min-
den tájáról egybesereglett nagykereskedők
gyűlésére kerül. A velencei kereskedők
raktárában ezer különböző áru között meg-
pillant egy ékszer, mely sajátja volt. „Hon-
nan való ez ékszer? Eladó-e?“ Ambrogiola
nevetve lép elő.

Nem eladó biz az, — felel — de ha
tetszik a parancsnoknak, rendelkezésére bo-
csátom.“ Ambrogiola gunyos nevetése nyugta-
lanságba ejti Ginevrát. Fél, hogy a csalo
férfi ruhája daczára is ráismer. Hidegen te-
hát, zavartalan tekintettel folytatja: Azt ta-
lálod neveléségesnek talán, hogy férfi létemre
női piperék után tudakozódok?

Nem, nem! Csak a sajátoság mód fe-
lett mosolygok, mely ez ékszer birtokomba
juttatja, felel a gaz, sarkasztikus hangon, s
elméseli, hogy mily hogy záloggál ajándé-
kozta volt neki azt a szép Ginevra, hogy
dugta zsebre pénzét, s az együgyű bolond
mint ölte volt meg csalfa szép nejét.

Ekkor Ginevra is bosszut esküszik. Meg-
hitjévé teszi Ambrogiolát.

Pénz adományával, kecsgetett ígéretekkel
Alexandriába csalta. Ott a szultánnak bemu-
tatja s annak is elismételteti vele pikáns ka-
landja történetét. Génuai kereskedő által el-
hozatja a végnymorban sínlódó Bernabót,
s a szultán fenyegetőzése által kényszeríti a
semmirekellő tolvajt, hogy most már beszélje
el a valót, minden ferdtés, hozzáadás vagy
csontkítás nélkül. A hurokra került róka ré-
mültében kivall mindent. Ginevra fölfedi
magát. Bernabó lábaihoz oulik. Bocsnátot
esdekkel. Ölekeznek, s a szultán roppant aján-
dekaival boldogan térnek haza. Ambrogiolát
bekenik tetőtől talpig mézzel, s a rátduló
legyek és darázsok csoportja, husát csont-
jaig felemesztik. Eddig a mese.

Hogy a majd minden európai nyelvre
lefordított Boceacciónek a novelláját mily és
hány változatokban, mily különböző fordítá-
sokkal dolgozták föl különböző tehetségű írók,
azt a Shakspeare magyarázókban részletesen
elolvashatni. Hogy Shakspeare eredetiben ol-
vasta-e, kétes, de nem lehetetlen. De minde-
neket egybe vetve annyi bizonyos, hogy köz-

vetve, vagy közvetlen e mesét használta drá-
maja forrásul. Csak hogy a sovány novella
csorgó szerű kis forrása nála széles medrű
méltóságos folyamává dagadt. — Mert ő
először is a Boceacció előadásának alantias pol-
gári légkörét egy fényes nagy udvari élet
királyi világával cserélte fel. Ős Brittanía
mondái közé a pogány korszakba száll visze,
és ott egy nagyobb mérvű status actióval,
egy nagy nemzeti esemény mozgalmával
ugy hozza kapcsolatba a kezén különböző
alakban forgott, nem valami csábító varázsu
regénykét, hogy ez állam esemény nem pusztán
történeti háttérűl szolgál a színműnek,
hanem eseményei fejlődése is tette be-
foly, s azt szelében és hosszában, mélység-
ben és magasságban kiterjesztvén, az eposz
fennkölt bangulatával, nagy szenvedélyei erős
színezetével és drámai mozgalmasságával tölti
be és nemesíti meg. Ugyanis Brittanía ki-
rálya Cymbeline hadat visel Roma ellen,
hol akkor Augustus császár uralkodik, hogy
a Julius Caesar által egykor Britanniára ve-
tetett adó szegényes fizetése alól birodalmát
ki mentse.

Van egy nemtelen, fondor lelkűtől
nagyraívó ravasz asszony, második fele-
sege, ki bensejében gyűlöli, ki csak azért lett
nejevé, hogy királyné lehessen „országához
ment nőt, trónja nője volt“, ki arra tör,
hogy első férjétől születtett semmirevaló par-
vena fiát Cloten-t, a „nyers, foszsa, egy-
ügyű semmit“ ültethesse az annyira óhajtott
trónra.

E királyasszonynak tehát van egy
fia első férjétől, a királynak Cymbeline-
nek pedig van egy leánya első nejétől, az
„égi Imogén“. Ezenkívül van még egy ne-
velt fia Posthumus Leonatus, kinek aty-
ja Sicilius vitéz hadvezér két idősebb fiával
együtt az udvar érdekeiért, küzdve karddal
kezeben a csatáterén esett el.

Cymbeline a fiut, Posthu-
m u s t, mivel a születésben anyja is elhalt
halálból udvarába vette, s kitűnő gondallal
képezette ki külső, belső tulajdonait. Mindjárt
az első jelenetben megragadó képét kapjuk
az „első nemes“ szavaiban. „Őszé lett tava-

szában mint, ifjak példaképe, érettebb kor-
nak mint tüköre, tisztos koruknak véneket
vezérlő gyereke. Imogen és Posthumus együtt
serdülve, együtt növekedve egymás eszmény-
keivé lesznek. S mivel nyíltan nem lehet,
titkon lépnek házassági frigyre, oltár előtt
titkon esküdöznek össze.

Ezzel nyílik meg a dráma.

A királyné „ki győzi a nyakasságot“
annyira fellovalja, feldűhíti a királyt, hogy
Posthumus-t szívtelenül száműztetésébe
kergeti, s nagy szerencse, hogy Imogén börtön-
ben nem kerül.

A fekete lelkű királyné titokban új-
jong, mert e száműztetés őt már a trón lép-
csődjére emeli, most már biztosnak tartja, hogy
Imogen e Cloten neje lesz, s a trónt a leg-
természetesebben minél gyorsabban öröklí,
mert ha Cymbeline e koporsójába nem
siet, majd siettetí ő, lassan őlő méreggel,
melyet fűvekől, virágokból facsarni Cor-
nelius nevű udvari orvosától e czélzattal
már régen megtanult.

Posthumus elhalt apjának egyik
lekötelezett régi barátjához Philarióhoz
bujdosik Rómába. Itt egy vidám társa-
ságban élénk vita kerekedik a nő állhata-
tosság fölött. Posthumus egész aka-
ratlanul szintén belesodródik avitába. S azon
félelemből, nehogy félni láttassék, mint ha
ő sem bízne eléggé hitvese erényében (mily
nemesen finom indokolás) egy romlott szívű,
feszlett erkölcsű olaszsal a „Sárga Jachimó-
val“ fogad, hogy felesége a Britanniában ha-
gyott ifja szép asszony, akármily csáb és ki-
sérletek előtt is szilárdul megmarad erénye
talapzatán.

Itt kezdődik a mese azonossága. Post-
humus: — Bernabó; Jachimo — Ambro-
giola; Imogen — Ginevra.

Jachimo a britt földön szintén csak
egy szekrényben juthat be Imogen hálótér-
mébe, épen úgy mint Ambrogiola Génuaiban
a Ginevrába. Jachimo épen úgy megjegyez,
sőt felír mindent a hálótéremben, mint Am-
brogiola, sőt az erősebb indokolás kedvéért
Imogen balemilőlén ő is megpillantja a je-
gyet, mely itt nem szőrszál, hanem; „bal-
Cluj-Napoca.

Ha a boldog kor tételei törvényeiul is tesszük magunkat, nem lehet tagadni, hogy megyeink megmaradt parányi gremialis autonómiaja az abszolút uralmat még mindig kizárja s csak bálmulni kell a Jakab Gyula udvarhelymegyei főjegyző indítványa és a delegatiónak Kisküküllő vármegyei közigazgatási bizottságának határozatát, mert tekintve az 1876 évi VI. t. cz. 42 §-át, ez világosan rendeli, hogy: „a megyei közigazgatási bizottság fegyelmi hatósága, mint elsőfokú hatóság eljár saját hivatalosok, vagy tisztviselői tagjai irányában és a többi közökre nézve azon esetben, ha melyekre nézve törvény rendel.”

Tehát Ugron Gábor nagyon helyesen mondotta, hogy: „a vármegyei közigazgatási hatóság illetékes bíróságát megszabja a törvény, azon delegatiónról sehol nem intézkedik, tehát a kivételes hatalmat, hogy közigazgatási tisztviselő illetékes fegyelmi bíróságot elvonhat és más elé állíthat legyen, senki meg nem adta, senki azzal nem élhet, miért törvénytelenül járt el a belügyminiszter, midőn delegatiónt rendelt el.”

Amde itt nemcsak a miniszter tendenciózus resz akarata s nemcsak udvarhelymegyeinek főjegyzője ismeretes indítványa; de kisküküllő-vármegye közigazgatási bizottságának az a ténye, hogy elfogadta törvénytelenül az 1896 évi VI. t. cz. 62 és 63 §-ait tekinteten kívül hagyta. A törvény nem tudása nem mentés. Ha szentesített törvényeink közhiteleségébe helyezett bizalom megrendül, az egész közigazgatási intézmény illuzoriussá válik.

A törvényen túl nem teheti magát sem alipán, sem főjegyző; de még maga az omnipotens főispán sem.

Hol vagytok: Bethlen, Földvári, Beregszászi, Pekri, hogy oda mondanátok a miniszternek: eddig s ne tovább!

Omaga.

Villamos vasut és világítás.

Kolozsvár, febr. 19.

Napjainkban — a mikor t. i. a villamoság minden téren bámulatos hódításokat tesz — különös jelentőségnek kell tekintenünk minden olyan mozgalmat, mely a villamos erőnek a közlekedés, akár a világítás akár az ipari célokra való felhasználás terén érvényt kíván szerezni.

A villamoságnak ilyenmődtű foglalkozása egyenesen a haladás kérdése és mi csak örömmel emlékeztethetünk meg minden olyan mozgalmáról, a mely a haladásnak e hatalmas eszközt az életmozgalom egyes ágazataiban felhasználni igyekszik.

Most is egy oly irányú mozgalmról adhatunk hírt, a mely egyenesen arra alkalmas, hogy Kolozsvár jövő fejlődésének a képét megsejtsa.

Arról van ugyanis szó, hogy a kolozsvári közúti vasut új tulajdonosa a helyi gőzfűtési vasutat villamos üzeművé kívánja átalakítani s az e célból fejlesztendő villamos erőnek ipari és világítási célokra való felhasználása tárgyában megfelelő szerződési javaslatlalt járul a városi tanácsához,

Legközelebből méltatni fogjuk e nevezetes horderejű kezdeményezést az uttal közöljük azt a beadványt, melyet az érdekeltek részvénytársaság a tanácsához intézett s mely egész terjedelmében így szól:

Kolozsvár szab. kir. város Tekintetes Tanácsának.

Midőn a kolozsvári közúti vasut gőzmozdony üzemének villamos üzemre való át-

alakítása és a villamos erőnek ipari és világítási célokra való felhasználása tárgyában újabb szerződési javaslatunkat a tekintetes Tanács elé terjesztjük, engedje meg, hogy ezeket főbb vonásaiban röviden ismertetessük.

1. Első sorban említjük a gőzfűtési megüzemeltetését, mert ismerjük Kolozsvár tisztelt közönségének ezzel szemben táplált ellenszenvét s annak megszüntetésére irányuló forró óhaját. Ez utóbbinak eleget kívánván tenni, habár fennálló szerződésünk értelmében jogunkban állana a gőzfűtést még 48 évig fenntartani a mi financiaiális tekintetben reánk nézve előnyösebb volna, mindamellett hajlandók vagyunk azt úgy a személy, — mint a teher-szállítás terén beszüntetni s helyette a villamos fűtést alkalmazni. Ezen berendezés mellett a közönség által annyira gyűlölt, zaklató, füstöt és gőzt terjesztő formátlan gőzmozdonyok eltűnnek s helyükbe a modern műszaki követelmények szerint szerkesztett villamos kocsi és villamos mozdonyok lépnek, melyek zajtalan járásukkal nemcsak csinoság, tisztaság tekintetében elégitenék ki a közönség igényeit, de a biztonságot illetőleg is, miután sokkal gyorsabban megállíthatók, nagyobb garanciát nyújtanak.

A villamos üzem alkalmazásával szoros kapcsolatba áll a személyközlekedés strűbbé tételének lehetősége. E tekintetben is eleget kívánunk tenni a közönség kívánságának s a jelenlegi félórás közlekedés helyett 15 perces, sőt szükség esetében ennél is strűbb közlekedést rendezni be, miáltal a közönség kényelmének és üzleti, forgalmi igényeinek véltünk szolgálatokat tenni.

2. A jelenlegi vasúti közlekedéssel szemben a közönség részéről táplált ellenszenv második főindokát a tehervonatnak a hid-utczán való közlekedésében s a főtéren való rendezésében találhatni fel. Fentebbeli szerződésünk alapján ezen állapot is még 48 évig fenn volna tartható, mindamellett hajlandók vagyunk ezt is akképpen szabályozni, hogy a hid-utczán több teher-vonat egyáltalánba ne közlekedjenek, a vonatoknak a főtéren való rendezése teljesen megszünjék s a főtéren csak azon tehervonatok haladjanak át, melyek a Monostor-utczába szállítanak árukat. Ezen berendezés mellett a tehervonatoknak hid-utczán való közlekedéséből s a főtéren való tologatásából folyó kellemetlenségek, valamint a közlekedést nehezítő és veszélyeztető akadályok megszűnnek s a Főtéren való rendező pályaudvar képét nyújtja, visszaadtnak valódi rendeltetésének, hogy kellőleg szabályozza és parkirozza Kolozsvár az. kir. város diszponált közepé.

3. A vonatközlekedés eme szabályozása lehetővé teszi a közönség egy másik szintén nagyon élénk óhajának teljesítését, hogy t. i. a hid-utczán levő kanyarulatt megszüntetésével s a főtéren rendező pályaudvar elválításával a vasúti sínek a gyalogjárda közlébe helyeztessenek; s az éles kanyarulatok, melyek vezető síneikkel a kocsi-közlekedésben nagy akadályt képeznek, kiküszöböltsessenek, s végül, hogy a hid-utczában s ennek folytatásaként a főtéren a Vignole-sínek váltás sínekkel kicseréltsessenek. — Mindezeket is hajlandók vagyunk keresztül vinni, bár szerződésünk alapján e tekintetben is a fennálló helyzet még 48 évig meg volna tartható. Megjegyezzük, hogy ezen berendezés a teher forgalom számára, egy a mostani vonalból kiágazó s Széchenyi-téren, postakert-utczán át a Tencsin-térré vezető vonal építését teszi szükségessé, mert különben a teher-forgalom a hid-utczából ki nem volna küszöbölhető s a főtéren vonat-rendezést nem lehetne megszűntetni. — Ezen átalakításokkal kapcsolatosan a városháza és környékére közlekedő közönség érdekében, hajlandók vagyunk a főtéren vonalat a New-York szállodaig meghosszabbítani, s minthogy itt teher-vonatok nem közlekednének, ezen vonalon is valus sínek alkalmazni.

omlőjén öt pettyű jegy, mint bíbor cseppek konyérhél kelyhében. „Lelopia a karpereczet is, azt a karpereczet, melyet a bucsu pillanatában Posthumus szent emlék gyanánt csatolt karjára, s mint diadalmi zálogot mutatja fel a férjnek azt is. Egyáltalán mennyivel nemesebb, meggyőzőbb indoklások ezek itt, mint amott!”

A mese külhéja, hogy a férj fogadását vesztí, hogy parancsot adott neje meggyilkolására, s hogy az mégis életben marad s férfi ruhába rejtőzik, s hogy végül ismét szerencsésen egymáséi lesznek, egészen egy és ugyanaz, csak a nevek vannak elváltoztatva. Sőt a dráma egész mesejének külhéja csaknem egészen kölcsönözött, mert a történeti akció és háttér bejáratás főszemélyei mind feltalálhatók Holinshéd krónikáiban, melyet oly előszeretettel és annyiszor használt történeti művei forrásul. Csak is a Belarius fele epizód a harmadik felvonásban, Arvinag és Guiderius Cymbelinének husz év előtt Belarius számtított udvaroncza által ellopott fia — kik között a férje ruhába öltözött Imogen téved, a szenvedetlen, léha, parasztdoggal hetvenkedő Cloten és a rafinirt királyné a Shakspearei invenzió önálló szüleményei.

Találón hasonlítgatja Gervinus Cymbelinét Lear királlyal. S nem csak a mű nagy egészében, a cselekvény dualismusában, s a fő cselekvénynek egy hatalmas állam eseményeire való összefüggésében fedezi fel e hasonlóságot, hanem, alakról-alakra, jellemekről-jellemekre mutat, úgy, hogy az egybeváltatott vonások rokonszeműségét eltagadni nem lehet.

Igy hasonlít Imogen Cordéliához, Cymbeline Learhoz, Pisanó Kenhez, Cloten a gaz udvarmesterhez, Oswaldhoz, míg Edmund cselészvényes lelke a királyné és Jachimo álcaraival jól vigyorg.

Hasonít a mű egész kiterjedése, kidolgozása s az épület egész belszerkezete. Két

nemes nyitja meg a darabot itt is, a mindjárt megtudunk az udvarélet forrongó eseményeiből annyit, mennyire éppen szükségünk van. Mindjárt látjuk a szeliden lemondó, öntudatlan méltóságos, kötelességekhez öntözöttleg ragaszkodó ifjú király leányt Imogen igazsága éretében a hóbortos dübörgő atyával, nyílt maczartos homokkal szembeállani. Hallunk lezogni a szivelenedő kegyetlen atyai átkot: „Szikadon el mindennap véreből egy osep! s a hóbortjában vesszen el vénségére!”

Csakis a végkifejletében, a bonyodalmak megoldásában válik e két darab egymáshoz szembeszökő ellentétivé; ott emelkedik Lear a világ tragédiák remekei közé, s vesszük észre tárgyalt darabunknál, hogy az általános kibékülés örömkönyveit között egy regényes dráma enyhületes záradékának állunk.

Hasonlítgatja még Gervinus a két férfijelmezt Posthumust és Jachimot: Otthelló és Jagoboz. S úgy tetszik neki, hogy az inrikus Jachimo neve, lelkelete a nagyobb szabású Jagó diminutívuma, Posthumusnak azon kitörésében pedig, melyet a rablított ékszerre tekint a midőn az „öt pettyű jegy” említését hallja, szóval midőn magát valóban csalottnak hiszi, Otthelló féltékenkedésére, vad üvöltésének viszhangjára ismer.

Ez utóbbi hasonlatosságok szerintem azonban csak akkor válhatnak igazán érdekessé, ha Cymbeline Otthelló előtt iratott volna; ha a jelzett alakban ama terebélyes sudarak első zsenge hajtásait szemlélhetnők. Most Posthumus és Jachimo csak forgácsok ama nagy időből, midőn a mester colossalis épületei gerendáit magyolta.

Csalatkozónk, ki e látványos hasonlatosságokból arra a következtetésre vetemednek, hogy „hisz akkor Shakspeare is újra írta; ismételte magát”. Nem! „Két csillag egy légkörben nem forog!” Két egyenlő, vagy csak lényegében hasonló alakot, két hasonló me-

4. Az ipar fejlődésének egyik fontos tényezőjét képezvén az olcsó mozgató erőnek oly módon való rendelkezésre állása, hogy azt a legkisebb iparos is a legcsekélyebb befektetéssel, sőt bizonyos körülmények között még különös befektetés nélkül is alkalmazhassa, hajlandók vagyunk e tekintetben is a város érdekeit előmozdítani s a vasúti villamos telepet aképpen rendezni be és felszerelni, hogy onnan a közönségnek erőátviteli és mindenféle ipari célokra olcsó villamos erőt szolgáltatassunk. Javaslatainkban erre nézve oly olcsó árt állapítottunk meg, melyet más vállalkozó, kinek e célra külön telepet kellene berendeznie, legalább egyelőre, míg az ipar fejlődése nagyobb lendületnek nem indul, el nem fogadhat, s mely árán alacsonyabbak Magyarországon csak egy pár, nagyon kevés befektetést igénylő olcsó vízierővel rendelkező helyen vannak alkalmazva, s mely a budapestinél, hol pedig az ipar nagy fejlettsége nagy fogyasztást tesz lehetővé 25 százalékkal alacsonyabb. Egyébiránt megjegyezzük, hogy nem kívánjuk e téren az egészséges versenyt utját állni s nem kérünk kizárólagos jogot a villamos erő szolgáltatására.

5. Kolozsvár város világítási viszonyai a gázgyár által élvezett monopoliom nyomása alatt a lehető legkedvezőtlenek. Nem ismerünk várost, hol a közönség ily drágán volna kénytelen a világítást megfizetni s ezen bajnak orvoslása is már valóban égető szükség. Mi e téren is kívánunk a közönségnek szolgálatokat tenni, s javaslatunkban a villamvilágítás szolgáltatását oly olcsó maximális ár mellett t. i. 100 watt-óránként 4 krajczárért, s e mellett nagyobb fogyasztás esetén nagy százalékos leengedés biztosítása mellett vagyunk hajlandók elvállalni, mely a budapesti alapáránál, hol pedig a bekapcsolt lámpák száma a százszázalékos jóval meghaladja, 25%-kal alacsonyabb, s mely ár Magyarországon szintén csak egy pár olyan helyen van alkalmazásban, hol nagyon olcsó vízi erő áll rendelkezésre. — Különböző e téren sem kívánjuk kizárni az egészséges versenyt, s a villamvilágításra sem kérünk kizárólagos jogot.

Elsoroltuk főbb vonásaiban javaslataink lényegét, esestetül röviden azon előnyöket, melyeket Kolozsvár az. kir. város közönsége ezen javaslatunk elfogadásával mellett élvezni fog s azt hisszük, nem mondunk meglepő midőn még megemlítjük, hogy mindezen elsorolt intézkedések csak igen nagy anyagi áldozatok árán valószínűsíthetők meg. A Tekintetes Tanács előtt is ismert s a villamoság terén első rendű tekintélynek örvendő Ganz és társa cég által készített s általunk is átvizsgált tervék és költségcsatimások szerint a vasutnak villamosra való átalakítása a jelzett kiegészítésekkel és módosításokkal, továbbá a villamos erőnek ipari és világítási célokra való előállítását és szolgáltatását ke-iesen 600.000 forintra rugó beruházásokat igényelnek a midőn még hozzátesztük, hogy a villamos üzem, szemben a jelenlegi gőzfűtessel évenként legalább 30.000 forint több költséget igényel, s ha figyelembe vesszük, hogy a számos éveket igénylő fejlődés első korszakában az üzem veszteséggel fog járni, világosan látható, hogy a jelenleg fennálló szerződés tartamából még hátralévő 48 év — melyből az új létesítmények előállítására legalább még 2 év el fog mulni — tehát tulajdonképpen 46 év a befektetendő tőke. kamatoztatása és törlesztése egyáltalában nem elegendő.

Társulatunk részvényeinek új birtokosa a „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” még azon kedvező helyzetben van, miszerint a szükséges tőkék fellett rendelkezvén, nyugodtan várhatja a jelenlegi viszonyok, habár lassu, de az idő előtérben is bekövetkező javulást, s egyáltalában meg állna érdekében új, nagy befektetések kockázatát magára vállalni. S ha mégis az alóírtott vasutüzemelés kezdő

sét ép oly lehetetlen találni Shaksperenél, mint ép oly lehetetlen fellelget, vagy embert a természetben. Sőt lehetetlenebb, mert a természetben kivételkép talán mégis találhatók, de nála kivételkép sem.

Gervinus Cymbelinének nemcsak egyes alakjait, nem csak az égi Imogent és a rágalomra se méltó Clotent emeli a shakspearei alakok közé, hanem magát az egész darabot, úgy, a mint van, mindenestől a költő-király legerőteljesebb alkotásai közé sorolja.

Ugy tűnik fel, mintha bántotta volna őt a közöny, feledés, „elhanyagolás”, melyet Cymbeline írást, közönségnél, kritikánál egyaránt tapasztalt; s a dobott keztyűket mind felszedve azon lovagias elszántsággal szállott síkra, hogy a rágalmozott igazságnak kiküzdje diadalát s a sárral dobált madonra képet égi fénybe állítja vissza; s az akció reakciójába esett

S ez az, miért most itétele előtt feltétlenül meg nem hajolhatunk. E miatt állunk most az egyszerű inkább Kreiszig mellé. Gervinus költő, nemes telgerjedésében, tulbesztelte, tulmagasztalta a mű valódi értékét; míg Kreiszig ki később írt, sőt tán épen „inter duos” jött, indulat nélkül tárgyalásban s így sokkal helyesebben ítélte s a lényegét fogva föl, az mondja, hogy igaztalan az is, ki kevésbé becsúli, igaztalan az is, ki a remekek közé sorozza; de minden esetre legigaztalanabb szerintem az olyan nyilatkozat, minőben Rümelin úgy tetszik magának. Ő ugyanis azt mondja, hogy mindjárt a személyzet átváltságánál nem tudja, hányadán van; mert együtt lát római és brit katonát, tribunt, augurt, hollandit, spanyolt, muskust, katonatisztet, isteneket és látományokat: fejehez kapkod, hogy vajjon ébren van-e vagy almodik? S t r u e z g y o m r u n a k nevezi Gervinust, mivel Cymbelinét is bírja aze-retni.

Hogy valószínű drámai élet, egységes

ményezésére hajlandók nyilatkozott a jelzett, nagy befektetési tőke beszerzéséhez nekünk segédkeztet nyújtani, s ez által Kolozsvár város igen tisztelt közönségének érdekében is áldozatot hozni, azt hisszük, joggal fordulhatunk ezen közönség méltányos belátásához azon kérelemmel, hogy a maga részéről ő is támogassa törekvéseinket, melyeknek gyümölcseket első sorban ő fogja élvezni, nemely a városra egyáltalában megterheléssel nem járó engedmények nyújtásával.

A bemutatott szerződési tervezetekben elsorolt egy pár kisebb jelentőségű és a hasonló vállalkozásoknál rendszerint engedélyezett a pénzbeli értéket alig képviselő könyvnyitási elsorolásától jelen beadványunkban elvéltünk tekinthetni s egyedül csak a jelenleg fennálló és 1843. évi közepén lejáró szerződésnek meghosszabbítását említiük meg. Mint már fentebb is jeleztük, a mostani szerződésből még hátralévő 48 év, az új befektetések törlesztésére nem elegendő és szükséges azt annyi idővel meghosszabbítani, a mi az új 600.000 frtnyi befektetés kockázatával arányban áll. A fennforgó viszonyok között, midőn a az ipari, kereskedelmi és általános forgalmi viszonyok lassub tempóban halad fejlődésére van csak kilátás, ezen meghosszabbításnak nagyon hosszú időre kellene kiterjednie s midőn mi ennek dacára csak 25 évi aránylag rövid meghosszabbítást kérünk, ezzel is a város érdekeinek mérlegelését tartjuk szem előtt.

De még ezen 25 éves meghosszabbítás sem jelent a városra nézve semmiféle megterhelést, mert ennek elfogadásával oly lényeges anyagi előnyöknél jut birtokába, mely a látáslagossáldozat szemben sokszoros ellenértéket képvisel. Javaslataink szerint ugyanis az engedély lejártával az egész, a már meglevő befektetésekkel együtt legalább egy millió forint értéket képviselő és akkor már bizonyára jövedelmező mű, az összes épületekkel, gépészeti felszerelésekkel és a vezetékhálózattal a város tulajdonába ingyen átmenne, míg a jelenleg érvényben levő vasúti szerződés szerint 48 év múlva csak a vasúti vagányok újabb tetemes befektetések nélkül csak ócska vasútsétek fognak képviselni. Ezen két esethez képest összehasonlításból világosan láthatók a város közönségére a 25 éves meghosszabbításból háramló nagy financiai előnyök.

Jelen beadványunkban igyekeztünk az általunk javasolt transzactióból várható fejlemények hű képét adni, bizunk a Tekintetes tanács bölcs belátásában s reméljük, hogy az előadattól levont következtetéseit javaslataink elfogadását fogja eredményezni.

Mielőbb szíves elhatározásukat kérve s a tekintetes tanács által netalán szükségesnek talált, tárgyaláshoz készségünket kijelentve, maradtunk tiszteltet.

Kolozsvárott, 1897. február 16-án.

A Tekintetes Tanács
alázatos szolgálói

Kolozsvári Közúti Vasut r. t.

MINDENFELE.

Kolozsvár, február 19.

— **Uj angol regény.** Amica, lapunk munkatársa az „Ellenzék” számára új angol regényt fordított le „Megtalálta” czim alatt, az ő jó ízlésével válaszolva ki ezt a regényt is, a gazdag angol irodalomból. Uj regényünk közlése lapunk szombati számában kezdjük meg, a modern angol társadalomban játszik s nemcsak remek-jellemfestése, de érdekesítő bonyolalma által is biztosan számíthat arra,

jellemek, kerek, körmőnfant compositió tekintetében minden esetre mőgőtte áll a kiromló hibátlan alkotásoknak, a bizonyos, de hiányai mellett anyai és oly költői szépségekkel ragyog, minők csak Shakspeare lángelméjéből eredhetnek.

Mint ilyen teljes joggal jelenhetik meg koránként egy fejlettebb izlést közönség előtt, s a miénkhez hasonló oly magas rendeltetési színpadon, hol a Shakspeare-cultus egyik főfőmíveszeti elvűl van rég elfogadva. E jól értelmezett cultus ugyanis nem csak abból áll, hogy a már ismertebb remek színen forogjanak; de abból is, hogy az emberiség eme legnagyobb költőjét tetőtől talpig, szivében, veséjében, keresztül kasul tanuljuk, ismerjük és ismertetjük; s a megismerésből származó művészi hasznót, szellemi tőkét fordíthatunk közművelődésünk emelésére, nemzeti dráma költészetének áttekintésére, megismosítására.

Készséges érdekű lesz a dráma előttünk, ha elgondoljuk, hogy a Shakspeareiszellem fejlődési processusa, mely Othello, Lear, Hamlet, Macbeth, Coriolan, Antonius és Cleopatrán keresztül, Cymbeline, a vihar és Téli regében éri vég záradékát, hátha, Dönnel meg azt is lehet sejtünk, hogy a halandó által még nem futott nagy írói pályának Cymbeline képezi legutolsó zárkővét.

Valóban érdekes ezt az erőszakos indulatok, végtelen szenvedélyek orkászertű kitöréseit rajzoló féktelen óriás, a nyugalomra hajlott elmélkedés, az önképesség contemplatio derült magasságra emelkedve látnunk.

A lélek ilyen felmagasztalódása — igen természetesen, nem alkalmas többé igazi tragédiák költésére.

De vannak e műben is részletek, hol a mester ismert régi erejében tündöklék, a mi benn örökös legnagyobb volt az indulatok festése, az utóérhetlen egyenlő, jellemző hatalom, a képekben való gondolkodás, — mondhatni — duslakodás: itt is megragadón nyi-

lő, hogy lapunk olvasóinak teljes figyelmét lekötő és sok élvezetes órát szerez mindazoknak, kik Gillian szerzőjének ez új regényét olvasni fogják.

— **A „Kolozsvár” irányzatos hírek** közül egy párbajról. Felelőssé teszi az Ellen-zék-et azért, hogy közölte a párbajt Bartha Miklós és Sándor József ur között. A felelősséget viseljük, mert tudjuk, hogy a nyilvánosan történt sértés eligazítása is nyilvánosság elé tartozik. Azután azt írja, hogy Sándor J. levetette a kabátját. Hát aztán? Ki tehet arról, ha valakinek melege van? Azt is írja, hogy S. J. ur első lövése nehezen sült be, mert a sárkányt csak az első ütésbe buztta fel. Neze neked igazság! Ezért a golyó a földbe furdott. Nem igaz. A világnál semmiféle pisztolya nem sült be, sőt le nem csattan az első ütésből. Ezt mindenki tudja a kinek a disznóházban kivált más fegyver is járt valaha a kezében. De a S. J. ur pisztolya elsült s golyója másfél méternyi magasságban a falba furdott. Megnézhető most is. Végre azt írja, hogy S. J. ur másodszor nem lőtt, hanem pisztolyát eldobta. Nem igaz. S. J. ur igenis löni akart; cselőzt mindvégig próbálta elstni fegyverét még a 10 másodperc eltelté után is és csak a Bethlen gróf erőlyes figyelmeztetése után hagyott fel a cselőzással ezt mondva: „nem sült be.” Nem bizony, mert ezuttal csakugyan az első ütésben pihent a sárkány. A pisztolyt pedig nem dobta el. Nem is tanácsos a pisztolydobogtatás, mert annak okát megsejteni kérdőzni ott a helyszínén. Ha mindent akar tudni a „Kolozsvár”: igen is Bartha Miklós az első lövés után eldobta a pisztolyt azzal a megjegyzéssel, hogy „csütörtököt mondott.” Ez a megjegyzés mutatja, hogy az eldobásban nem volt sértő szándék. Abban a meg nem történt pisztoly-eldobási hírből azonban sértő tendencia van, melynek, mint hitvány pletykának a „Kolozsvár” hurbuzgósága csunya módon áldozatul esett.

— **Sajtóter.** Lapunk más helyén ismertettük annak a sajtópörnek anyagát, a melyet Szentmarjai Dező, a marosvásárhelyi törvényszék elnöke indított Pálffy Mihály ügyvéd, a Közérdek szerkesztője ellen, a fent nevezett lapban megjelent cikkekért. E sajtóperben a végtagyalást a hó 22-én tartja meg a helybeli törvényszék. Elnökölni a végtagyaláson Mikó Imre fog, minthogy Szentkereszti br. elnök, állítólag Szentmarjai kifogása miatt nem vállalkozott a tárgyalás vezetésére. A magánvádlót Rád Ödön védő ügyvéd képviseli, míg Pálffit Tutsek Sándor helybeli ügyvéd védi.

— **Vízvezeték.** A vízvezeték, Kolozsvárnak ez a tengeri kigyrója, a jövő hóban ismét napirendre kerül. A vízvezeték is feltétlen rendezésre vár. Sem a köztintések, sem a magán lakosok vízvezetékkel nem láthattók el, a miatt, mert elegendő víz nincs s nincs anyagi erő, a mi újabb telepek létesítését lehetővé tegye. Tavasszal elől az, hogy vagy Hídegvármosról, vagy Szász-Fenesről hozzanak be vizet, vagy pedig a jelenlegi vízgnyűjtő úgy bővítsék ki, hogy az a szükségletet legalább tíz évre kielégítse.

— **Komoly szó.** Ugy tudjuk, hogy télvíz idején minden valamire való városi rendőrség szigorú rendelést bocsát ki az az illető közegekhez melyben komoly kötelességüké teszi, hogy a házak előtt felvonuló gyalogjárókra a havat és jeget takarítsák el és a síkos utat porondal hintessék be. Semmi

latkozik. Imogen iszonyu kétségbe esése Cloten holt teste fölött, midőn a fejletlen hullában fejt Posthumust véli; a Posthumus és Jachimo közti jelenet, midőn az „olasz ördög” a lopott ékszerrel meggyőzi, hogy Imogen hitvesi szűz övét eltérte, vagy Jachimo magánbeszéde az Imogen hálószerájában: mind-mind a világ irodalom tragikai remekeinek elővillhatlen arany lapjai. Csak hogy itt az ötödik felvonásban már nem remegünk, féltünk, borzadunk, száznakunk többé, mint előzőt, hanem olvadózza kiengesztelőddunk és edes megnyugvással térünk pihenésre.

Egészen másnémet új, de szintén mely gyönyört nyújtó kép, jelenet a dráma közepén a Belarius, Arvirapus és Guiderius „hármasa.” Egy darab Homér. Egy fenséges eposz mesés alakjai, a modern világ lehetőségét nem illetett szűz öserejű költészet mythikus teremtményei. Kár, hogy epizódok látszik, kár hogy feleslegesnek tűnik föl a cselekvény tovább fejlesztése, holott nagyon is lényeg, sőt majdnem ez az igazi központja a kissé szétfolyó drámai mesének.

Alig van költői mű, mely nagy gondolatokkal, bűvés képekkel, bölcsességgel elárasztottabb lenne, mint ez.

Ha szabad ily profánul szólnunk: csak az ur hangulata a hetedik napon a mindenség megteremtése után, csak az lehetett a népélyesebb, mely bölcsességtől megterheltebb, mint sokat emlegetett brittünk, művészi alkotásainak eme végzakán, midőn közel multja tragikai háborút, üvöltő dissonanciát a fenséges kiengesztelődés mely harmoniájába olvasza simítja el.

Egy küzdelmes, diadalokban, szenvedésekben egyaránt gazdag élet dicsósorusa hűse áll előttünk, különösen Cymbeline olvasásakor; egy ászelleműt Skáld, ki a földi élet jól ismert titkai — az emberi szív, lélek kibúvárt rejtelmei közül a tulváji mysteriumok szemléletébe merül...

nyomat nem látni, hogy a híres kolozsvári rendőrség ez irányban valamelyes intézkedést tett, s még kevésbé, hogy azt végrehajtatta, vagy annak végrehajtását ellenőriztette volna. Kolozsvárt napi rendben vannak a balesetek, melyek a sikos utakon érik a járó-kelőket. Ám, a tisztelt rendőrség semmi élettel nem ad magáról, alig a főtér és a főutcákon lévő gyalogjárókat sincs mindenütt letakartva a már két hetes hó és jég réteg, úgy, hogy különösen az esti órákban csak életveszéllyel lehet azokon járni. Tegnap is mint halljuk Orbán József cukrászdát meg az árát a rendőrség példátlan indulásának. — A főtér egyik járdáján csuszott el a fel vágatlan és behintetlen jégen és oly szerencsétlenül, hogy lábát a bokacsontban eltörte s egész életére nyomorok lesz nagyobb dicsőségére háztulajdonosok mulasztása és a rendőrség, világra szóló közönyösségének. — A rendőrséghez már nem is appellálunk, mert nem sok kedvünk van ilyen komoly ügyben — falra borított hány, hanem a polgármester ur figyelmeztetést hívjuk fel erre a csúszadón elhanyagolt dologra és tőle várjuk, hogy a rendőrséget lássa el szigorú utasítással a gyalogjárók tisztántartására ügyben.

— **Mátys király születési háza** közel a össze rogyás felé. A kolozsvári történelmi múzeum a ház sűrűs restaurálása érdekében Esterházy Kálmán gr. t. elnök és Deák Albert elnök aláírásával, mint annak idején említettük, a m. é. III. felében átírt a városhoz érkezte a ház történelmi és múzeumi célokból való sűrűs helyreállítását. A városi tanács a jövő hó elején elő veszi az ügyet, melyet javaslattal a közgyűlés elé terjeszt.

— **A Ferencz József tudomány egyetem** gyógyszerészeti hallgatók segély s önképző egyesülete f. hó 20-án, azaz szombaton d. u. 2 órakor szokott helyiségében rendes ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívottak. Tárgysorozat: 1. A mult gyűlés jegyzőkönyvének hiteltelítése. 2. Miniszteri leirat a pénztári kezelésre vonatkozó ügyrend tartás tárgyában. 3. A megüresedett elnöki állás betöltése. 4. Előterjesztés a könyvtár gyarapítása tárgyában. 5. Folyó ügyek. 6. Esetleges indítványok. Kolozsvár 1897 febr. 19. Kovács Aladár s. e. főjegyző. Száhlender Lajos s. e. elnök.

— **Városi-bál.** Nagy érdeklődés mutatkozik mindenfelől a városi-qár iránt, mely egyike lesz a legszebb báloknak, a melylyel a tél folyamán tartották. A meghívókat a közeli napok valamelyikén küldi szél a rendező bizottság. A bál a mint már jeleztük márcz. 6-án lesz a városi vígadó összes helyiségében.

— **Torna-egylet jubileuma.** Tegnap este Kovári Mihály vívó mester és torna-egyleti jogtanácsos elnöksége alatt érkezett volt a kolozsvári tornavivódában. Az értekezleten az intézeti tornatanárok és az egyleti titkár vett részt. Az értekezlet kimondta a jubilaris torna-egylet megnevezését, melyen a bemutatandó gyakorlatok részleteit kidolgozni és egy nagyobb bizottság elé terjeszteni, a kolozsvári tornatanárok kérést fel. — A kidolgozandó tervezet utasításul adatott, hogy tér nyújtandó mindazoknak az intézeteknek a gyakorlatok bemutatására, a melyek jelenleg az intézetben gyakorolnak, vagy pedig korábban, a 25 évi idő alatt ott tartották gyakorlatukat. Ezek közé tartozik: a Fröbel intézet, több elemi iskola, a 3 gimnázium, a tanítóképző, a kereskedelmi akadémia, a kolozsmonostor gazd. tanintézet, a kolozsvári tud. egyetem, a K. Á. Club, a kerékpáros egylet, a vívó iskola stb. A gyakorlatok illyformán érdekesen fogják bemutatni a gyerek-kortól a felnőttéig a testgyakorlatok legváltozatosabb formáit. A jubilaris diszgyakorlat az egyleti tornaünnepén lesz a jun. hóban fogják megtartani.

— **Kolozsmonostori óvó.** Ez a nemzeti-biztoság által benépesült városrész, melyben a magyarság egy kis oázis képez, mint említettük, kulturális tekintetben annyira el van hagyatva, hogy kised óvodája sincs. Tegnap az érdekeltség népes értekezletet tartott ebben a tárgyban. Az értekezleten sűrűsnek jelezték egy óvó létesítést, mely főleg azért szükséges, hogy az apró gyerekek nyelve és erkölcsi a kellő ápolásban részesüljön. De szükséges és sűrűs közbiztonsági és főleg humánus szempontból is az, hogy a gyerekek, kiknek az óvó részint mezei, részint egyébb munkával elfoglalva, naphosszat távol vannak, tavasztól kezdve gondozás alá kerüljenek, hogy tisztes, vagy egyébb szerencsétlenség miatt, vagy velők ne történjen. Eppen ezért megkeresték az Emke kolozsvári választmányi elnökét, s kérték, hogy az Emke, mely annyi óvót már létesített, venné kezébe ezt az ügyet is, s a kolozsmonostori óvót, mint az Emke kolozsmegyei első kulturális alkotását létesítene. Előadták, hogy ez ügyben a kolozsmonostori uradalmi intézőség sem zárkózik el a támogatás elől és Vöröss Sándor kir. tanácsos igazgató szintén foglalkozik ez ügyvel. Kolozsvár városi iskola székének pedig egyik feladatát képezi a kolozsmonostori óvó és népoktatási ügy rendezése s e tekintetben Kolozsvár város is segélyvel járul a kérdés megoldásához. Az elnök megígérte, hogy

a tárgyban a mint az ügy oda kerül, választmányi gyűlést hív össze s remélhető, hogy az Emke anyagi és erkölcsi támogatásban is fogja a kulturális intézményt rész-szíteni. Megjegyezték, hogy már óvodai célokra alkalmas lakások is szemeteltettek ki és pedig egy templom mellett, egy a fő-utca 52. sz. a., egy pedig a magyar elem által lakottabb kétvízközi területhez közel, a múmalom mellett, a r. k. uradalom telkén. Bármelyiket a jelzett célra, 6 heti felmondás után, óvodai célokra fel lehet használni.

— **Betörők és a rendőrök.** Mely nyugalom... és csend uralkodik éjjelenként Kolozsvár utcáin. A betörések szünetelnek. Mig mindennapok voltak, a rendőrség édesdeden szunyadt a téli álmát: az utolsó betörés óta azonban — mirabilia dictu! — keményen szervezkedik. Az Andráskó lótnak futnak s bamba arczot vágva, hirdetik, hogy ők csinálnak egy-egy jó — fogást — de ha nincsen betörés, mit tegyenek? Ajánljuk a rendőrségnek, hogy tűzzön ki 100 forintot egy olyan egyének, ki valamelyik napon betörést rendez. Az azonban legyen kikötve, hogy a díjat csak akkor adják ki, ha a betörő magát megfogtatni engedi, mert különben a díj káravész, s — Andráskó a betörőknek legfeljebb a — hlt helyét vihették a rendőrségre. Azért mindenestre érdekel nézünk a legújabb betörés el, s örülni fogunk, ha legalább akkora haladás áll be, hogy a betöréseket ne mi hozzuk tudtára a rendőrségnek, hanem ő kedveskedjék nekünk naponta friss és érdekes betörési-újdonosságokkal.

— **Legújabb bolt feltörés.** Legújabb a Baromvásár soron követték el bolt-feltörést. Simon Anna vegyeskereskedést dézmálták meg a tolvajok, kiknek most is sikerült eltűnni a kutató rendőri szemek elől. Hát a boltörök mit csinálnak?

— **Nyomdászok házi-estélye.** A kolozsvári nyomdászok házi-estély — mint már jeleztük — f. hó 20-án (szombaton) lesz a „New-York” szálló emeleti nagytermében. A háziestély buzgó rendezősége minden igyekezettel azon volt, hogy a mulatság sikerét már eleve biztosítsa és mi hiszük is, hogy a mikor a sajtó a szerény és névtelen munkásainak érdekeiről van szó, a mi jó közönségünk készséggel megsegíti őket e törekvéseikben, s a holnap házi-estélyen tömeges megjelenésével bizonyítja be érdeklődését.

— **A népkönyha javára** az Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság 30 frt. o. ért. adományozott, mit köszönettel nyugtáznak a jótékony cselekedésben öv. gr. Schweinitz Gyuláné elnök, öv. Wesselenyi Istvánné tár. elnök.

— **A Kolozsvári Vörös-Kereszt-Körház** részére újabb adakoztak Br. Wesselenyi Miklóné 100 frtot az Erdélyi Bank és takarékpénztár részvénytársaság 50 frtot és Péterffy Sigmund 10 frtot s ezeket köszönettel nyugtázza az igazgatóság.

— **Nyilvános köszönet.** Bárá Wesselenyi Miklóné szül. báró Bánffy Ágnes a vörös kereszt körház javára 100 frtot, Péterffy Zsigmond ugyane célra 10 frtot adományoztak; fogadják e nemes lelki adományukért hálás köszönetünket, a választmány nevében: Dr. Brandt József.

— **Adományok a Mária Dorothea Egyk. Erdélyi-részi Körének.** A Kolozsvárt felállítandó tanintézet „Otthon” javára báró Hirschné 100 frtot, a mezőgazdasági bank és takarékpénztár 10 frtot, az Erdélyi Jelzőlog Bank 25 frtot küldött, mit az egylet ez uton is megköszöni.

— **Kilenczvenhat éves ember.** Kolozsvárt él egy hal kereskedő, a ki 1801-ben született s most 96 éves; egy évvel fiatalabb, mint Brassai bácsi. E halkereskedőnek, ki a belid utca egyik pinczéje előtt árul, édes atyja 127 évet élt. Ő maga 10 szer volt tífoidgyuladásban, mindannyiszor érvágással, köpölyözéssel menekült meg a biztos haláltól, legutóbb 15 év előtt hevert ki egy súlyos tífoidgyuladást. A 96 éves ember alig néz ki 60 évesnek. Fogai megvannak s élénken beszél és mozog. Apja roppant erős ember volt, négy véka gabonával telt zsákokat félkézzel emelt s dobott jobbra balra. Az öreg minden régi dologra élénken és hűen emlékezik, vörösiro arczán alig vannak nagyobb ráncok s ma is úgy pipál, mint egy török.

— **A hivatalos lapból:** A vallás és közoktatásiügyi m. kir. miniszter Szathmári Nándor kolozsvári tud. egyetemi díjoknak ezen egyetem jog és államtudományi karához, az egyetemi rector által irodaségétintzté kinevezését jóváhagyta és őt e minőségében megerősítette.

— **Új doktor.** Dr. Gáll Gábor, az összes orvos tudományok tudora, a ki a kolozsvári Ferencz József tud. egyetemen kitűnően tette le a szigorlatokat, kineveztet a bonyhádi kurtlet járás orvosának.

— **Unitárius főtanoda estélye.** Az unitárius főiskola ifjúságának estélyei minden évben kivittak a közönség elismerését. Holnap, szombaton is lesz egy ilyen estélyük, melyről a következő meghívót kaptuk: A kolozsvári unitárius főtanoda ifjúsága az ifj. „Apolló” kör és az ifj. énekkar közreműködésével folyó évi február hó 20-án a főiskola dísztermében ének-, zene- és szavalati estélyt rendez. Műsora következő: 1. Nyitány, előadja az ifj. Apolló-kör. 2. „Lothár bucsuja”, írta Endrődi S., szavalja Gálffy Samu VIII. oszt. tanuló. 3. Ének, előadja az ifj. énekkar. 4. Felolvasás, tartja György János VII. oszt. tanuló. 5. Csárdások, előadja az Apolló-kör. 6. „Keresem az Istent”, írta Ábrányi Emil, szavalja Koncz Béla VI. oszt. tan. 7. Ének, előadja az ifj. énekkar. 8. „Vallomás”, előadja Létay Árpád VII. oszt. tan. 9. Induló, előadja az ifj. Apolló-kör. Kezdeté este fél 6 órakor. Ez érdekesnek ígérkező estélyre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Csöd.** Ismét két kereskedő ellen rendelte el a csődöt a helybeli törvényszék. Simon Endre és Véghe Lajos kereskedők adták be ma a törvényszékhez a kúlcsoakat.

— **Katonai lövésárók lesznek:** Deesen Március 11-én, Gyéresen március 13-án, Maros Váshelyt 15-én, Köhalomban 17-én Brassóban 19-én, Sepsi-Szt.-Györgyön 22-én Zabolán 24-én Nagy-Szebenben 26-án.

— **Le a halál büntetéssel!** Egy amerikai bíró azt a javaslatot tette föl, hogy töröljék el az Egyesült-Államokban a halálbüntetést és e helyett más, sokkal praktikusabb büntetést ajánl. Azt indítványozza az amerikai bíró, hogy ítéljenek el minden gyilkost a le h o s s z i g l a n i munkára, hogy eltartsa ebből a munkából áldozatának árvaát és özvegyét. Igazán nem volna bolondság, ha a kegyetlen, de azért még sem volna bolondság, ha a kegyetlen, de azért még sem eléggé elrettentő halálbüntetést az amerikai javaslatnál helyettesítenék, nemcsak hathatós büntetés volna, de kárpótlat is foglalna magában azokra nézve a kiket a gyilkos kenyéradójuktól megfosztott.

— **Talajomlás Billiben.** A brüxi katasztrófa-hoz hasonló szerencsétlenség érte tegnapelőtt Bilin cseh városát. Bilin bányaváros és ezért katasztrófa ugyanazokra az okokra vezethető vissza, a melyek annak idejében Brüxöt fenyegették megsemmisítéssel. Újfel történt, hogy a régi gyárépület mellett egyszerre megindult az omló homok s a lennt dolgozó hat munkást eltemette. A lámpák rögtön elaludtak s a ki tudott, eszevesztetten futott az ingó talajról. Eddig még nem állapították meg, hogy hány ember halt meg. A katasztrófa óriási módon pusztított. A bánya mélyebben fekvő részeit teljesen elöntötte az omló homok s mikor ezt némi-képen helyreállították, egy másodszori talajomlás ezt a munkát is lerombolta. A lakosság közt nagy pánik uralkodik. A hatóság minden intézkedést megtett, nehogy újabb katasztrófa bekövetkezhesék.

— **Agglegény-adó.** Az argentinai köztársaság kevesli a lakosságának számát és azért mindent elkövet, hogy büntetéssel sújtsa azokat, a kik az emberiség szaporulatának útját állják. Első sorban is behozák az agglegény-adót. 1898. január elejétől kezdve minden 20 és 100 év közötti korban levő fiatal ur* havi rátkában külön adót fizet „nőt-lenségi adó” címén. A törvény második szakasza még azt is kimondja, hogy az a férfi vagy nő, a ki az ő házastársának megkezdés, vagy ohajtonak kossarat ad, 500 piastert tartozik büntetéssel fizetni a kikoszorozott számára. Így aztán majd csak megszaporodnak Argentinában emberek.

— **Az angol királynő kártyaszüvenedélye.** Viktória angol királynő szüvenedélyes kártyajátékos. Különösen a paciencet szereti. A kártyákat, a melyekkel játszik, egyenesen az ő számára készítik. Minden csomag kártya biborszíni ládákban van elhelyezve. Királynő régebben, a mikor az angol udvarnál sokkal vidámabb volt az élet, mint ma, ebédután rendszeren paciencetozott s ebben a mulatságban csak fontos államügyek akadályozhatták meg. A kártyázás pénzre megy, de a pénznek vadonat ujanak kell lennie s ezért minden udvarhölgynek tele van a zsebe ilyen pénzdarabokkal. A tétek természetesen nem nagyok. — A legnagyobb tét a mi eddig előfordult, 8 penze volt; ezt is a királynő nyerte meg. Ugy látszik, hogy Viktória angol királynőnek nemcsak az uralkodásban, de a kártyázásban is szerencséje van.

— **Mikor kezdődik a véle-ánság?** Ez a kérdés most az osztrák legfelsőbb törvényszékét is foglalkoztatja. 1858-ban ugyanis egy vagyonos bécsi polgár végrendeletében azt hagyta meg, hogy vagyónál hatvanezer forintot unokaöccsének és unokájának, vagy ezeknek leányai örökölje-nek, ez utóbbiak azonban csak akkor, ha vagy férjhez mennek, vagy öregségükben élni kívánnak belőle. Az egyik unokaöccsének csakugyan van, három leánya, a kiknek egyike 39, másika 37, harmadika 36 éves s mindannyi hajadon. A három leány most beadványt intézett a bírósághoz, s a beadványban azt kérik, fixessék ki nekik haladéktalanul az örökséget, mert mindaddig nem mentek férjhez, s nem is nevezhetők többé fiataloknak. Az elsőbíró azonban visszautasította a kérvényt, mert szerinte a 39 éves leány még nem öreg. Most a legfelsőbb bíróság fog dönteni az érdekes kérdésben.

— **Diáksztrájk Losoncon.** Erdekes sztrájk tört ki — mint nekünk írják — a losoncai diákok közt az odaváló főgymnáziumban. A hetedik osztály tanulói testületileg ott hagyták az előadást, mert György Lajos tanár bánásmódját sértőnek és méltatlannak tartották. Az ifjak reggel 9 órakor elmentek az előadásról és elhatározták, hogy addig nem térnek vissza míg elégtételt nem kapnak, a mely abban állna, hogy az illető tanár őket se most, se a nyolcadik osztályban ne tanítsa, továbbá, ha másokra büntetést mérnek, az egész osztály kilép. Ez ügyben a tanári kar a gimnázium épületében azonnali konferenciát tartott és megindította a vizsgálatot. A megidézett tanulók kihagyása d. u. 3 óráról késő estig tartott. Az eredményt a tanári kar holnap reggel 8 órakor hirdeti ki.

— **A virtus.** Münchenből jelentik, hogy ott a napokban egy társaság 14 fokos hidegben a telet szidta. D közben egy pék-mester, a ki szintén jelen volt, kijelentette, hogy azonnal elmegy az egy óratávolságban levő Eichholzb, még pedig egy ingben, mezitláb. Alig hogy kimondta, tényleg levette kabátját, cipőjét és utnak indult. Mire azonban Eichholzb ért majdnem megdermedt, rögtön hóval dörzsölték meg lábait és ágyba fektették. A pék-mester azonban a gyors segítség mellett is alighanem jó sokáig fogja ezt a virtust megemlegetni, mert egy fél évig nem hagyja majd el az ágyat.

— **Egy gyógyszer.** A. Moll féle francia borszeaz és só* által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olosz szer nyújtatik köszvényes és czuzos bántalmaknál, mehek-nél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítás-sal együtt 60 kr. Szétküldés naponta után-vétel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv-szállító által, Bécs. I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Színház.

Csütörtökön ismét jó estéje volt a színházba járó közönségnek. Ezt a jó estét a Dumas „Gauthier Margit”-jának előadása szerezte. Azaz, hogy nem az előadása, mert bizony az könnyen bevált. volna azok közé is, a melyek bosszúságot okoznak s hogy mégis a jó esték közé számíthatjuk, azt a György Ilona játékaának köszönhetjük. Első előadása alkalmával részletesen foglalkoztunk jónakával, most tehát nem tesszük. Annyit azonban megjegyezhetünk, hogy alakítása a mult alkalommal a maga egészében jobban sikerült, mint most. Kétségkívül vannak hibái az ő Margitjának, s ezekből a hibákból most valamivel többet látunk az első és második felvonásban. A harmadik felvonásban több erő is elkel volt. Az ötödik azonban nem vesztett semmit, az most is kitűnően sikerült; a mely megindulás az öreg Duval levelének elolvasásakor, a kitörő öröm, melylyel Armandot fogadja, Margit utolsó perceit, mind sok igazsággal voltak érzéktve. Szé t y ö r g y i a multkor egészet adott, most már nem. Duval megindulása a harmadik felvonásban nem volt egészen természetes, s így nem tudta a közönséget sem megaltni. Klenovits Armandja a mennyire jól meg volt játszva a multkor, épen annyi hibában leledzett most. Szögletes volt, nem volt benne melegség. Szóval az egész előadás nívauja esett: miért van ez?

— **Színházi hírek.** Thomson Caesar heggedű művész a reggeli gyorsvonattal érkezett Kolozsvárra. Az indóháznál Megyeri Dezső igazgató fogadta, kinek a nap folyamán vendége volt a nagy művész, ki a hangverseny után azonnal utazik Debreczenbe, onnét Budapestre, — hogy megtartsa közkívánatra második nagy hangversenyt; Budapestről Franciaországba utazik, hogy megkezdje ottani turnéját.

Holnap — szombaton Cymbeline Shakspeare remek drámájában lesz alkalmunk gyönyörködni. Cymbeline-t 1884-ben adták utolszor nálunk, akkor Jászai Mari játszta Imogent, Shakspeare legpoetikusabb női alakját, melyet az alkalommal K. Szerény Gizella alakít legelőször, ki nagy előszeretettel és ambícióval készült szerepére. Cymbelint — Szentgyörgyi adja.

Vasárnap d. u. Királyfogás Konti J. operettjé, — este pedig Csizmadia mint kísértet, Szigeti József jeles népszínműve lesz előadva, a már jelzett szereposztással.

Szentgyörgyi István 25 éves kolozsvári működésének alkalmából színekertől „Pelekei notárius”-ból már javában folynak a próbák. Megyeri igazgató azt akarja, hogy ezen előadás mintaszert az s tñneplő művészhez minden tekintetben méltó legyen. A nemzeti színház összes elsőrendű tagjai részt vesznek ez előadásban, s maga a darab teljes egészében, a miként meg lett írva, minden kihagyás nélkül fog színpadra kerülni.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 19.

A képviselőházban ma a földművelésügyi tárcához elsőnek gróf Károlyi Sándor szoltott.

Nézete szerint a munkás kérdést a humanizmussal kell megoldani.

Az alföldi mizeriákat úgy lehet megszüntetni, ha ott, hol sok a munkás, megosztják őket.

Nem kell mindjárt a hitbizományokat bántani.

Rozenberg Gyula a kiviteli prémiumokat sürgeti.

Károlyi: Ebből kiérzik a börze.

Vagyok olyan jó gazda, mint bárki, szoltott közbe Rozenberg.

Nem vonom kétségbe felelte Károlyi és a költségvetést nem fogadta el.

Molnár János beszédében azt állította, hogy a költségvetést nem fogadta el.

litja, hogy Tisza Kálmán egyszer kijelentette, hogy akárkié a föld, az mind egy, csak az adót fizesse meg.

Nagy zaj jobbról. Tisza Kálmán általános nagy zaj között kijelenti, hogy ez alaptalan rágalom.

Ülés végén Tisza István beszélt, a ki a néppárti nemzetiségi igazgatóságot hazza árulásnak mondja.

Majd Rozenberget védte Károlyival szemben. Nagyon sajnálja, hogy a miniszter oly kurtán végez a prémium kérdésével.

Kossuth holnap interpellál a krétai ügyben.

Háborus hírek.

Belgrád, febr. 18.

A „Norodni List” szerint a minisztertanács elhatározta, hogy Szerbia azonnal akcióba lép, mihelyt a politikai események azt követelni fogják. A szerb kormánynak e célra 40 millió dinárja van. A hadügyminiszter a napokban négy bizottságot küld Magyarországra, hogy a hadsereg részére lovakat vásároljanak. — Natália királyné e hó 23-án érkezik Belgrádba.

Athén, febr. 18.

A Macedon bizottság minden intézkedést megtett arra nézve, hogy a kiválóbb helyeken forradalmi mozgalmat szítsen. Több jól szervezett bandát fegyverekkel és lőszerrel ellátva legközelebb Thesszália északi részében összpontosítanak, hogy az első kedvező alkalommal négy irányban Macedóniába hatoljanak. A bizottság ügynekei egyébként Macedóniába tartózkodnak és már is nagy tevékenységet fejtenek ki, hogy a bandák akcióját előkészítsék. Az eddigi terv szerint március második felében már minden előkészület be lesz fejezve a forradalom ügyében. Ez akció különben legkivált a janinai, daskubi és szalonikii kerületekben mutatkozik.

A hadtestparancsnok panasza.

Budapest, febr. 18.

A budapesti büntető járásbíró előtt Mátyr József budapesti II. ker. anyakönyvezetőt azzal vádolta herceg Lobkovitz Rezső hadtestparancsnok, hogy 1896-ban október 28-án Kattinger Frigyes cs. és kir. százados és Fischer Mária között házasságot kötött a nélkül, hogy a századosnak nőstülési engedélyje lett volna.

A kihallgatott anyakönyvezető a járásbíró előtt előadta, hogy 1896 okt. 28-án eljött hozzá Faigy nyug. főhadnagy azzal, — hogy Kattinger nyug. százados halálán van és halála előtt házasságot akar kötni Fischer Máriával Mátyr erre segédjével a századoshoz ment és mintán meggyőződött arról, — hogy a százados nyugdíjazva van, Fischer Máriával összeadta. A járásbíró felmentette a vádlottat az ellene emelt vád alól, mert a kihallgatott tanuk azt mondták, hogy Mátyr a köteles elővigyázattal és szabályszerint járt el, de a kir. tábla az ítéletet feloldotta és utasította a járásbíró, hogy állapítsa meg, vajjon Kattinger nyugdíjas vagy szolgálatra előjegyzett katona volt-e. A hadtestparancsnok, a kitől a járásbíró felvilágosítást kért, azt felelte, hogy Kattinger helyi szolgálatra alkalmazott tiszt volt, mint ilyennek pedig nőstülési engedély nélkül nem volt szabad megházasodnia. A járásbíró mindazonáltal újra felmentő ítéletet hozott. A tábla erre elítélte Mátyr a véderőről szóló törvény 61. §-nak d) pontja alapján 50 frt pénbüntetésre. A királyi kuria ma S e l l e y tanácselnök elnöksége alatt tartott ülésében Nemet Péter bíró referálása alapján az elsőbíró ítéletét hagyta helyben.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolvas szerkesztő és laptulajdonos: MAGYAR MICHÁLY.

Nyilttér.

A nyilvánosság számára!

Hogy az utóbbi időben felmerült félrevezetéseknek véget vessünk, ezennel nyilvánosságra hozzuk, hogy a természetes porosz kir. niederseltersi „KÖNIGL. SELTERS” ásványvíz-gyógyforrás, a mely kitűnő gyógyerejével fogva a légzési szervek megbetegedéseinek (köhögés stb.), továbbá tipikus tífoidgyuladással, tüdő- és gégehurudtal, nemkülönben Influenza eseteiben, évszázadok óta a világ legtekintélyesebb orvosi által rendeltetik; egyedül valódi töltésben csak

„KÖNIGL. SELTERS”

(Niederselters)

elnevezés alatt kapható.

A porosz kir. ásványvíz-források

Sz. 867—1897. tan.

146. (3—3)

Sz. 1265—1897.

fb.

147. (3—3)

Versenyárgyalási hirdetmény hirdetési oszlopok és táblák felállítására iránt.

Kolozsvár sz. kir. város Törvényhatósági bizottságának 1896. évi deczember hó 4-én tartott rendes közgyűlésében 300. jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozat következtében versenyárgyalási tartatit a város területén hirdetményi oszlopok és táblák felállításának bérlet útján leendő biztosítása céljából, minnek következtében felhivatnak vállalkozók, hogy írásbeli zárt ajánlataikat legkésőbb 1897. évi márczius hó 21-ik napjának déli 12 órájáig Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának iktató hivatalához adják be.

A hirdetési oszlopok és táblák felállítására és a hirdetményeknek kifüggesztésére vonatkozó kizárólagos jog tartama 25 évben állapították meg a hirdetményi oszlopok felállításra és a hirdetmények kifüggesztése tárgyában 211—895. közgy. sz. alatt alkotott és a Nagyméltósága m. kir. Belügyminiszter úr által 1895. évi november hó 24-én 95882. sz. alatt jóváhagyott szabályrendelet 5-ik §-ában felsorolt kivételek tekintetbe vételével. A felállítandó hirdetési oszlopok és táblák száma és a városi Tanács által kijelölendő helye egyezségileg fog megállapítani a kötetendő szerződésben.

Az írásbeli zárt ajánlatok alólírott Tanácsához czimezve, lepecsételve s készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban 300 frt, azaz Háromszáz forint bánatpénzzel és a felállítandó hirdetési oszlopok tervrajzával és pontos és körülményes műszaki leírásával ellátva adandók be.

Az ajánlatban betű- és számjegyekben kifejezendő az az összeg, a melyet évi bér fejében az egyes hirdetési oszlopok és táblák után darabonként fizetni a városnak ajánlattevő magát kötelezi; [hasonlóképpen kifejezendő az ajánlatban az egyes hirdetések után, nagyságukra való tekintettel, fizetendő maximális díj.

A versenyárgyalás eredménye feletti a törvényhatósági bizottság közgyűlése fog határozni.

A részletes szerződési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők dr. Szabó Gyula előadó városi tanácsos úr hivatalos irodájában Kolozsvárt, (város-ház, I. emelet 9. 10. szám.)

Kolozsvár szab. kir. város Tanácsának 1897. évi február hó 12-én tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. 4236—1897.

145. (3—3)

Bérlet hirdetés.

Kolozsvár szab. kir. város tulajdonát képező, Kolozsvárt, az Óvárban levő ugynevezett „Sörház-épület és telek” 1897. évi február hó 25-én d. e. 10 órákor a városház közgyűlési termében tartandó nyilvános árverésen bérbe adatik.

A bérleti idő kezdődik 1897. évi április hó 1-én és tart három egymásután következő évig 1900. évi márczius hó 31-éig. Kikiáltási ár az évi bérösszeg: 3152 frt 50 kr., azaz Három ezer százötvenkét forint ötven krajczár.

Az árverés szóbelileg történik, de írásos zárt ajánlatok is elfogadtnak, a míg szóbeli ígéret nem tétetik.

A ki ajánlatot akar tenni, köteles a kikiáltási ár 10%-kát bánatpénzzel letenni. A zárt ajánlathoz szintén szükséges a bánatpénz.

Az árverési feltételek és szerződési pontozatok a városház 6-ik számú szobájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvár szabad királyi város Tanácsának 1897. évi február hó 12-én tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. 20—1897.

152. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a b.-hunyadi kir. járásbírósa 2462—1896. számú végzése által Färber Henrik javára Kovács István és neje b.-hunyadi lakosok ellen 300 frt tőke, ennek 1896. évi január hó 2. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 95 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 943 frtba becsült házi bútorkok, 1 kocsi és 1 bival-tenéből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 10950—1896. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis alpereseknél Bánffy-Hunyadon leendő eszközölésére 1897. évi február hó 27-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsarol alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt B.-Hunyadon, 1897. évi február hó 17. napján.

CSUTAK JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

**A külmagyar-utca végén levő
téglaosor-utca 5. sz. alatti telek,
2 szoba és konyhából álló lakházzal**

eladó.

Értekezhetni:

a közúti vasút irodájában Kolozsvárt, belmagyar-utca 6. sz. alatt.

149. (2 3)

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitűnőnek elismert

Portland Cementet
felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasúti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsvárt kapható:

Segesváry és Társai kereskedő urnaknál és **Tessitori és Gurisatti** beton-vállalati cégénél.

99. (3—x)

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye kolozsvári járásában kolozs-gyulai körjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen körhöz K.-Gyula, Kide, Csomafája, Hosszu-Macsás és Szt.-M.-Macsás községek tartoznak.

A körjegyző javadalmazása: 400 frt fizetés, 270 frt mellékjárulék, 150 frt irnoktartási díj és az anyakönyvek vezetéseért 100 frt tiszteletdíj.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében fölszerelt és eddigi szolgálatukat igazoló pályázati kérvényüket felettes hatóságuk útján hozzám folyó évi február hó 27-ig annál is inkább adják be, mert a később beérkezett folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

A választást folyó évi márczius hó 1-én d. e. 10 órákor K.-Gyula községben, a körjegyzői iroda helyiségében tartom meg.

Kolozsvárt, 1897. évi február hó 12-én.

Hankó Veress Károly,
főszolgabíró.

„Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaság“

II-ik évi rendes közgyűlését

1897. márczius hó 7-én délelőtt 11 órákor fogja

Kolozsvárt az intézet helyiségében, főtér 7. sz. (saját ház) megtartani.

151. (2—3)

T Á R G Y S O R O Z A T:

- 1.) Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1896-ik évi üzlet eredményéről.
- 2.) Határozat hozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt
- 3.) Három igazgatósági tag (alapszabály 19-ik §.) megválasztása.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy alapszabályok 10 §-a értelmében, csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az intézet pénztáránál Kolozsvárt, a Pestú hazai első takarékpénztár egyesületnél, vagy a Hazai bank részvénytársaságánál Budapesten még le nem járt sz. lvenyivel együtt letétetett.

Kolozsvár, 1897. évi február hó 14-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Mn. Dentiste A. Courtina-féle quinquina szájvize,

mely aranyérmekkel Párizsban kitüntetve lett, jelen korban a legjobb szájvíz a fogak ép és egészséges fenntartására, s meggátolja a fogkó képződését, erősíti a foghúst, s minden rossz szagtól megóv.

Mn. Dentiste A. Courtina-féle quinquina szájvíz használati utasítása: egy pohár langyos vízbe 15—20 cseppet az említett szájvízből beönteni és vele a szájat reggelenként kiöblíteni. — **Ára: 50 kr.**

Mn. Dentiste A. Courtina-féle fogpasztája, mely a legjobbnak ajánlható a fogak ép és szépség fenntartásához, mely az első használat után nemesak fehérré teszi a fogat, hanem a foghúst erősíti és minden fogkóvet eltörli; főképp figyelem fordítandó arra, hogy a víz mindig langyos legyen és a fogkefével jól dörzsölni.

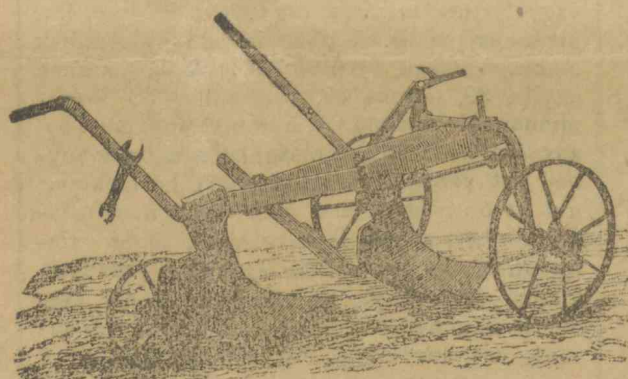
— **Ára: 50 kr.** —

Vezérképviselőség: **BLOCH J. Budapest,**
Nagydiófa-utca 30. szám.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél,
Budapest, Király-utca 10. szám. 108. (2—2)

SIMONFFI ISTVAN

20 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA, VAS ÉS FÉMONTÓDÉJE
Kolozsvárt, Kültörda-utca 48. sz. (Telefon 85. sz.)

Megnagyobbított vasöntődjében elvállal mindennemű vas- és fémtárgyak leöntését a lehető jutányos árak mellett.

Elfogad megrendeléseket vízikerekek, gőzgépek, gőz szivattyúk, malata zuzók, malom-szerkezetek, közli rudak, csapágys, fogaskerekek, szíjkonigok elkészítésére. — Készletet tart saját gyártmányai-ból: egyes, kettős és három borozás ekéből, új szerkezetű váltó vagy hegyi ekék és boronák-ból; új szerkezetű könnyű hajtású kézi cséplőgépek, tisztító rosták és lőjargányokból. — Továbbá kukorica morzsoló, szállító zuzó, borsajtókból és több más gépekből, melyeket a n. é. gazdaközönség b. figyelmébe ajánl.

ÁRJEGYZÉKEK KIVÁNTATRA KÜLDETNEK. 130. (2—10)

BIRTOK BÉRBEADÁS.

Alsófehérmegyében, a Maros mentén,
egy 529 holdas

nemesi birtok,

gazdasági épületekkel és őszi vetéssel,

6 esetleg 12 évre 1897. évi április hó 24-től jutányos feltételek mellett haszonbérbe adó.

Közelebbi értesítést ad: **Krengel Sándor** községi jegyző Tövisen. 148. (3—5)

LÓHERMAGVAIMAT

következőleg jegyzem 100 kilogrammonként:

Középszemű	tiszta arankamentes	48 frt — kr.
Nagyszemű	„	52 frt — kr.
Legnagyobb szemű viola	„	55 frt — kr.
Fehér heremag belföldi	„	80 frt — kr.
Luczernamag belföldi	„	48—60 frt.
Törökbaltaezim legfinomabb	„	12—16 frt.
Sörárpa	5 frttől	7 frt 50 kr.
Zab (Canadai)	„	5 frt 50 kr.
Borsó	„	10 frt — kr.
Bükköny	„	5 frt 50 kr.

120. (4—x)

Schwartz Adolf,

(iroda: Beltordautoza.)

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖK

4% kamat és 1% törlesztésre építkezési hitel 3½% kamat ½% törlesztés birtokokra.

Mindennemű Convertálások eszközöltetnek.

Személyhitel 5—5½% részletekben visszafizethető.

Minden előleg kizárva. — Felvilágosítások készséggel.

ANTAL A. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.

153. (1—2)

HIRNEVES

„SZÉKELY-TURÓM“

ezen védjegy alatt jön forgalomba.

Minden darab ezen védjeggyel van ellátva, mire a nagy közönség figyelmét felhívom, hogy csakis ezen védjeggyel ellátott „Székely-turó“-t fogadjon el.

113. (10—10)

MOLL SEIDLITZ POR

Osak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 ft. 6.

Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyet tünteti fel és „A. Moll“ felíratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító be-dörzsölési szer közzvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinek leg-ismertetb népszerű. — Egy ónozáttal eredeti üveg ára 90 kr.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlysasav szikso.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely kora gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egyszersmind óvszer fogfájás ellen. — Egy Moll A. védjeggyel ellátott üveg ára 60 kr.

Fő szétküldése:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszer. — Deesen: Nik Ferencz-nél. — M.-Vásárhely: Bucher Károlynál. — M.-Enyeden: Kovács József gyógyszer. — S.-A.-Ujhelyen: Malartsik G. 116. (4—52)